

WERELD BURGER

wereldnieuws
in zakformaat

BELGIE - BELGIQUE
8500 KORTRIJK 1
AFDELING 2
4/1132

JAARVERSLAG 2010

Wereldburger is een driemaandelijkse uitgave van Wereldsolidariteit

Wereldsolidariteit vzw - Haachtsesteenweg 579, 1030 Brussel

13de jaargang • juli - augustus - september 2011 • Afgiftekantoor Kortrijk 1 • afdeling 2 • erkenning P309504

**wereld
solidariteit**

2 in deze krant

Deze wereldburgerkrant is tevens het jaarverslag 2010.

Het is onmogelijk om alle acties en projecten op deze bladzijden samen te vatten.

U krijgt een bloemlezing van activiteiten in Noord en Zuid.

WAARDIG WERK WERELDWIJD	p 5
SOLIDARITEIT IN BEELD	p 8
LATIJS-AMERIKA	p 10
AZIË	p 13
WS IN CIJFERS	p 18
AFRIKA	p 20
NOODHULP	p 24
WERELDBURGER IN DE KIJKER	p 26
SCHONE KLEREN	p 30

De Wereldburger wordt gesubsidieerd door DGOS,
gedrukt op chloorvrij papier, in het meest economische formaat en verzonden op de goedkoopste manier.

Wereldsolidariteit in jouw regio:

- Antwerpen - Zofia Mezeyova
Tel: 03 220 12 09 - zofia.mezeyova@acw.be
- Kempen - Hilsande Sels
Tel: 014 40 31 60 - hilsande.sels@acw.be
- Mechelen - Marlise Beckers
Tel: 015 29 25 52 - marlise.beckers@acw.be
- Brussel - Jacques Vanderborght
Tel: 02 557 87 64 - jacques.vanderborght@acw.be
- Leuven - Maarten Milloen
Tel: 016 29 81 28 - maarten.milloen@acw.be
- Limburg - Jeroen Dries
Tel: 011 29 08 08 - jeroen.dries@acw.be
- Zuid-Oost-Vlaanderen
Tel: 055 23 79 02
- Waas en Dender
Tel: 03 760 13 56
- Gent/Eeklo - Herman Peeters
Tel: 09 269 96 69 - herman.peeters@acw.be
- Brugge - Mia Vandenbergh
Tel: 050 44 43 33 - mia.vandenbergh@acw.be
- Oostende-Westhoek - Ellen Lingier
Tel: 059 55 25 73 - ellen.lingier@acw.be
- Midden en Zuid-West-Vlaanderen
Hein Decabooter
Tel: 056 23 37 00 - hein.decabooter@acw.be

Wereldsolidariteit is het resultaat van de kracht van mensen samen in Noord en Zuid.

Dat geldt ook voor de samenstelling van deze krant, het resultaat van samenwerking tussen de verschillende diensten, continentcellen en lokale coördinatoren.

Hun namen vind je bij de respectievelijke artikels.

Foto's

Wereldsolidariteit, tenzij anders vermeld bij de foto.

Eindredeactie

Fabienne Sichien

Lay-out en druk

Gevaert Graphics

Verantwoordelijke uitgever:

Andre Kiekens

Haachtsesteenweg 579
1030 Brussel

Wereldsolidariteit dankzij jouw steun op nummer: BE96 7995 5000 0005 - BIC GKCCBEBB

Wereldsolidariteit in Noord en Zuid is mogelijk dankzij de steun van:

191 landen ondertekenden een akkoord om tegen 2015 de armoede in de wereld te halveren. Voer samen met de Vlaamse Noord-Zuidbeweging actie om de politici aan hun belofte te herinneren én de lat hoger te leggen. Armoede moet de wereld uit!

www.detijdloopt.be

Beste wereldburger,

Deze Wereldburgerkrant is een terugblik op het jaar 2010. Toch is het geen klassiek jaarverslag, elk artikel is op dit moment nog even actueel. Je zou het beter kunnen omschrijven als een “voortgangsrapport”. Dat is net de eigenheid van onze werking: veranderingsprocessen opzetten die blijvend zijn, voor de mensen en voor hun omgeving.

Wereldsolidariteit kan een aantal mooie resultaten voorleggen die aantonen dat we onze doelstelling ook bereiken. Eind 2010 werd aan het Verbond van Belgische Ondernemers (VBO) een pakket van 167.269 handtekeningen overhandigd. Het resultaat van twee jaar campagne voeren voor **Waardig Werk Wereldwijd**. Een campagne die om verschillende redenen indruk heeft gemaakt. Het samenwerkingsverband van vakbonden en NGO's was nieuw en heel geloofwaardig. Ook het feit dat de campagne nationaal én internationaal werd gevoerd versterkte de eisen en leidde tot meer resultaat.

“Waardig Werk” is door deze campagne niet langer een begrip uit het “wollige” NGO jargon, maar behoort tot de brede communicatie en wordt gebruikt door de media. Intussen weet ook iedereen dat waardig werk meer is dan loonsopslag krijgen.

“Waardig Werk” is niet langer louter een campagneslogan, maar de definitie van de **blijvende strijd voor respect voor arbeidsrechten wereldwijd**. Het is onze basisstrategie voor duurzame ontwikkeling.

Dat het uitermate belangrijk is om dit niet los te laten bewijzen de verhalen uit Rwanda, Togo, Guatemala en landen in Azië, verder in deze krant.

We mogen ons verheugen op de internationale kaderakkoorden die sommige bedrijven afsloten met hun vakbondsdelegaties omtrent arbeidsomstandigheden in hun afdelingen, overal ter wereld. Maar tegelijk moeten we vaststellen en aanklagen, dat de schendingen van arbeidsrechten in andere bedrijven zo flagrant zijn, dat volgehouden actie nodig is.

2010 is ook het jaar dat Haïti door elkaar werd geschud. Wereldsolidariteit is geen noodhulporganisatie, maar laat haar partners in nood niet in de steek. Hun werking stond op de helling, ook letterlijk. Het lopende programma werd opgeschort en geheroriënteerd naar een heropbouwprogramma. Wereldsolidariteit steunt nu een **geïntegreerd programma van heropbouw, capaciteitsversterking en versterking van het middenveld in Haïti**.

Voor Wereldsolidariteit was 2010 ook het jaar dat het meerjarenprogramma 2008-2013 halfweg was. Een tussentijdse evaluatie en rapportering hiervan aan de overheid en 11.11.11 resulteerde in een positieve dialoog. Een **garantie voor de continuïteit van het programma**. Vanaf nu start ook de voorbereiding van het nieuwe programma vanaf 2014, waarbij alle partners in het Zuiden en het Noorden betrokken worden.

Wereldsolidariteit is een NGO die haar doelstellingen bereikt via een netwerk aan partners bij ons en in het Zuiden. U maakt deel uit van dit netwerk, als vrijwilliger, als donateur, als beroepskracht. Uw bijdrage, van welke aard ook, versterkt de solidariteit tussen mensen die geloven in “de kracht van mensen samen”.

Bedankt daarvoor.

Andre Kiekens,

Algemeen secretaris Wereldsolidariteit

Er zijn belangrijke stappen gezet op weg naar waardig werk wereldwijd

Wat je samen doet, doe je meestal beter. Er kan veel veranderen als mensen en hun verenigingen er in slagen om hun onderlinge verschilpunten te overstijgen en te werken aan een gemeenschappelijk doel. Dat samenwerken was de basis voor een geslaagde campagne rond waardig werk die Wereldsolidariteit voerde met ACV-CSC als campagne-partner. En dit binnen een ruime coalitie van vakbonden en NGO's. We zetten de resultaten voor u op een rijtje.

Op de werkvloer

De campagne Waardig Werk was bij uitstek een campagne waar Noord en Zuid mekaar versterkten. Vakbonden en NGO's sloegen wereldwijd de handen in elkaar om hun achterban te overtuigen dat waardig werk een belangrijk instrument is in de armoedebestrijding. Een samenwerking die ruim geapprecieerd werd. We hadden de ambitie om met deze campagne in belangrijke mate de werknemers te bereiken op de werkvloer, ook diegenen die nog niet overtuigd zijn van het belang van internationale solidariteit. Dankzij de inspanningen van de vakbonden en hun beroepscentrales kunnen we stellen dat nooit eerder een noord-zuidcampagne zo zichtbaar en actief gevoerd is binnen bedrijven en organisaties. In 2010 bereikten we rechtstreeks meer dan 73.000 mensen en een veelvoud daarvan via onze publicaties en de website. Dit deden we via diverse sensibiliserende activiteiten zoals petitieacties en schaftijden maar evengoed via het bespreken van de eisen van onze campagne op de ondernemingsraden. Een mooi resultaat als je bedenkt dat we deze campagne voerden op een ogenblik

dat vele werknemers en hun vertegenwoordigers tijdens de lentecampagne geconfronteerd werden met de gevolgen van de financiële en economische crisis. Op zo'n moment steun vragen voor werknemers wereldwijd is niet eenvoudig om het voorzichtig uit te drukken.

In de sectoren

Ongeacht de crisis werd waardig werk wereldwijd ook een strijdpunt binnen de onderhandelingen voor sectorale CAO's. Het belang daarvan mag je niet onderschatten. Dit betekent dat op het niveau van een gehele sector afgesproken wordt om waardig werk een plaats te geven binnen de bedrijven die onder die sector vallen. Dit gebeurt natuurlijk niet vanzelf. Zo'n sectorale CAO creëert wel een juridische basis waarop de ondernemingsmilitanten zich kunnen beroepen om waardig werk bespreekbaar te maken in hun bedrijf. Zo krijgen ze zicht op de wijze waarop bedrijven de basisprincipes van waardig werk al dan niet toepassen in hun dochterondernemingen in het zuiden. En hoe het er aan toegaat bij hun leveranciers. De

militanten kunnen het bedrijf overtuigen om een gedragscode aan te nemen waarbij de werknemers in het zuiden recht krijgen op waardig werk. Of, zoals in enkele gevallen ook gebeurd is, door het afdwingen van internationale kaderakkoorden die afspraken bevatten over de loon- en arbeidsomstandigheden voor alle werknemers die een bedrijf wereldwijd heeft. Met controle-mogelijkheden door de werknemersafgevaardigden.

Niet enkel voor formele werknemers

CAO's, gedragscodes en kaderakkoorden zijn uitermate belangrijk maar hebben meestal als nadeel dat ze er enkel zijn voor formele werknemers. Anders gezegd voor die werknemers die een arbeidsovereenkomst hebben met een werkgever. Wereldwijd zijn er miljoenen werknemers die leven van informele arbeid, in sommige landen tot 90% van de werknemers. En het zijn net die werknemers die het zwaarst getroffen worden door armoede en die verstoken blijven van elke vorm van sociale bescherming.

Ook voor hen heeft de campagne waardig werk het verschil gemaakt. Niet in het minst voor de miljoenen vrouwen en meisjes die als huisarbeidster werken en die niet eens erkend werden als werkneemster. Wereldsolidariteit heeft meerdere partnerorganisaties in verschillende continenten die het opnemen voor deze vergeten groep. En met succes. **Dankzij de ondersteuning van campagnepartner ACV kwam de eis tot erkenning van huisarbeid op de agenda van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) te staan.** Op het allerhoogste internationale niveau. En het resultaat was niet min. In 2010 werd bekomen dat de Internationale Arbeidsconferentie van 2011 een conventie zou afsluiten die wereldwijd de werkomstandigheden van huisarbeidsters moet regelen. En dat begint bij het erkennen van het feit dat zij werk-

neemsters zijn met rechten. In het najaar trokken zuster Jeanne Devos van de National Domestic Workersmovement uit India, Pia Stalpaert van ACV Voeding & Diensten en Bart Verstraeten van WS doorheen Vlaanderen en Brussel met een informatieve tour. Meer dan 2.500 mensen kwamen luisteren naar hun boeiend verhaal.

Binnen de beweging

De Waardig Werk campagne heeft in 2010 geleid tot samenwerkingsverbanden die ruimer gingen dan de coalitie van vakbonden en NGO's. Zo was er de geslaagde actie "Vrouwen in de bloemen" van KAV, ACV-vrouwen, ACV Voeding & Diensten en Wereldsolidariteit. Naar aanleiding van de Wereldvrouwendag werd een ruime groep vrouwen bewust gemaakt van de menssonwaardige werkomstandigheden waarin vrouwen moeten werken in de rozenindustrie. Een pakkende getuigenis door Sylvia Espin (JOC Ecuador) lag mee aan de basis van dit initiatief dat rond

Valentijn de nationale pers haalde.

In vele verbonden vonden WS en ACV mekaar opnieuw om samen schafttijden te organiseren, petitieacties te voeren en een ruim publiek te sensibiliseren. Ook stonden ze in voor de organisatie van de Internationale Week.

Vakbondsleid(st)ers uit het Zuiden waren actief aanwezig op het terrein om te getuigen over problemen en oplossingen voor waardig werk wereldwijd. In elke provincie ging er ook een actie door van de Schone Kleren Campagne. Klanten van Aldi en Lidl werden op een positieve manier gesensibiliseerd over de gevolgen van het aankoopbeleid van deze 'giganten' voor waardig werk in het zuiden.

Politieke resultaten

Geen campagne zonder politieke eisen. In totaal onderschreven meer dan 56.000 mensen de petitie van de campagne waardig werk tijdens de lente-campagnes van 2009 en 2010. **Dit aantal kwam bij de petitie van 11.11.11 en de andere NGO's en zo konden wij op 7 oktober 2010 maar liefst 167.269 handtekeningen overhandigen aan de Belgische werkgevers (VBO) en aan het federale parlement.**

De coalitie Waardig Werk slaagde er in om een omstreden handelsakkoord tussen Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLUE) en Colombia te verhinderen. Dit omdat Colombia

tot de top drie behoort van landen die de fundamentele arbeidsrechten niet respecteren. Ook dit kon niet zonder een sterke samenwerking tussen NGO's en vakbonden waarbij wij konden terugvallen op de expertise van het ACV en de Colombiaanse vakbondspartners.

De coalitie kon vooruitgang boeken rond de Financiële Transactietaks waarbij de Belgische regering, onder druk en aanmoediging van onze campagne, voortrekker werd van de invoering van zo'n taks op wereldniveau. Deze taks zet een rem op ongebreideld speculeren dat mee geleid heeft tot de financiële crisis. Een crisis die het meest gevoeld werd door werknemers in het zuiden.

Wereldsolidariteit evalueert de campagne Waardig Werk als zeer geslaagd. De strijd voor waardig werk wereldwijd stopt natuurlijk niet na het afsluiten van de lentecampagne 2010. Samen met onze campagnepartner en onze partnerorganisaties in het zuiden blijft Wereldsolidariteit zich onverminderd inzetten voor de eisen van de campagne. Onder onze impuls blijft ook de politieke werkgroep van de coalitie verder werken en lobbyen om meer en betere resultaten te bereiken.

Jan Franco

diensthooft noordwerking

Jan Franco was de voorbije drie lentecampagnes dienshoofd van de noorddienst in Wereldsolidariteit. Tijdens deze periode heeft Jan ondermeer heel intens gewerkt aan samenwerking met vakbonden en ngo's om "waardig werk" op de agenda te krijgen. Van op de werkvloer in Noord en Zuid tot bij internationale beleidmakers kreeg deze campagne veel weerklank. Op 1 september gaat Jan een andere uitdaging aan en verlaat hij Wereldsolidariteit, maar de internationale solidariteit laat hij niet los. Bedankt Jan voor die gedreven en constructieve samenwerking, tot ziens.

Andre Kiekens, algemeen secretaris Wereldsolidariteit.

Op 7 oktober 2010, de Internationale Dag van Waardig Werk, sluiten vakbonden en ngo's de tweejarige campagne Waardig Werk af, met een bezoek aan het VBO en het Parlement. Ze presenteren 167.269 handtekeningen en leggen een aantal duidelijke eisen op tafel. Naast de steun van de publieke opinie weet de coalitie alvast het investeringsakkoord tussen België en Colombia tegen te houden omwille van de talrijke schendingen van mensen- en arbeidsrechten in Colombia. En keurt het parlement een resolutie rond Waardig Werk goed.

© Tineke D'haese/Oxfam

In 2010 gaat de campagne Waardig Werk haar tweede jaar in. Onder de slogan. 'Werknemers zijn geen gereedschap, daar blijven we op hameren'. De strijd van hun collega's in het Zuiden laat ook de Belgische werknemers niet onberoerd. Vakbondsafgevaardigden trekken naar de werkvloer in de bedrijven en organiseren getuigenissen, schafttijden en solidariteitsacties. In de Gentse haven bijvoorbeeld hamert Scabsgitarist Willy Willy samen met 200 vakbondsmilitanten op Waardig Werk. Willy Willy, zet speciaal voor de campagne een muzikaal waardig werkprogramma op.

Van 26 april tot 7 mei zijn 10 vakbondsleiders uit Guatemala, Guinee, Benin, Brazilië en de Dominicaanse Republiek op bezoek in Vlaanderen, op uitnodiging van Wereldsolidariteit en ACV. Zij brengen een beklijvende getuigenis over het spel van bedrijven en regeringen, die alleen maar denken aan eigen profijt. Ten koste van mensen. Zij getuigen ook over de strijd die hun organisaties voeren om arbeidsregels te doen naleven. Want werknemers zijn geen gereedschap.

© Wereldsolidariteit

In oktober gaat Jeanne Devos op tournee, op 6 plaatsen in Vlaanderen en Brussel, georganiseerd door ACV en Wereldsolidariteit. Zalen zitten afgeladen vol. Meer dan 2500 mensen luisteren geboeid naar een straffe en inspirerende getuigenis van zuster Jeanne over hoe de Indiase Beweging van huispersoneel opkomt voor de rechten van vrouwen en kinderen die dikwijls uitgebuit worden. Hoe je van nul begint, 25 jaar later een beweging hebt van meer dan 2 miljoen domestic workers en uiteindelijk mee de agenda van de IAO bepaalt. Pia Stalpaert van ACV en Bart Verstraeten van Wereldsolidariteit kijken naar de situatie in België, en het lot van huisarbeidsters in de rest van de wereld.

© Rob Kuypers

De National Domestic Workers Movement organiseert niet alleen meer dan 2 miljoen huisarbeidsters in India. Ze bewerkt ook de politiek. Met betogingen, handtekeningacties en druk op politici. Sonja Ghandi, van de bekende politieke familie, heeft zich alvast achter de eis van een IAO-conventie voor huispersoneel geschaard.

© NDWM

Op 12 januari beeft de aarde in Haïti. De beelden en cijfers van slachtoffers gingen de wereld rond. Internationale solidariteit kwam van overal. Wereldsolidariteit rekt vooral op haar partners ter plaatse. Na het lenigen van de eerste nood, maken ze samen een plan voor heropbouw. Elk vanuit hun eigen specialisatie. De vakbond CTH wil de arbeidsomstandigheden verbeteren en rechten van de werknemers versterken. Het toepassen van de bestaande arbeidswetten wordt het speerpunt. Ook het uitbetalen van achterstallige lonen en aanpassing van het minimumloon zijn nodig om mensen te helpen overleven in deze precaire omstandigheden. Niet alleen zijn ze alles kwijt, wat wel verkrijgbaar is, is peperduur! © Wereldsolidariteit

Samenstelling: Jaklien Broekx

Guatemala

voor de 14e keer op de vingers getikt

Schendingen van arbeidsrechten komen wereldwijd voor. In lichte maar ook in flagrante vormen. Een misdaad? Ach nee, de normaalste zaak van de wereld als je afgaat op de aandacht die eraan wordt gegeven. Of liever het gebrek eraan.

Dat gaat niet op voor de leiders en leden van sociale bewegingen in Guatemala. Integendeel, ze staan in de vuurlinie om die schendingen aan te klagen en ongedaan te maken. Volgens het "Rapport over de Schendingen van Vakbondsrechten in 2010" van het Internationaal Vakverbond (IVV) blijft Guatemala het tweede meest gevaarlijke land ter wereld om vakbondsactiviteiten uit te voeren. Dat is al jaren zo.

Onze partner, de "Central General de Trabajadores de Guatemala" (CGTG), is niet vlug klein te krijgen. Jaren van repressie vanwege de overheid en werkgevers laten onvermijdelijk hun sporen na, maar de CGTG staat er nog steeds, onwrikbaar in de vuurlinie. Al die jaren kon de CGTG ook rekenen op de solidaire steun van WSM, ACV-CSC en het verbond Leuven (ACW, ACV en CM). Onze steun versterkt het werk van CGTG om vakbondsvrijheid af te dwingen en vervolgingen aan te klagen. In acute gevallen worden onmiddellijk briefschrijfacties gestart. Op langere termijn wordt gewerkt aan een jaarlijkse terechthoofding van Guatemala tijdens de zitting van de IAO in Genève. 2010 was het 14e jaar dat het land een blaam kreeg voor haar vervolging van vakbondsleiders. Internationale steun moet een schild vormen om vakbondsmilitanten in de vuurlinie te beschermen.

Levensnoodzakelijke solidariteit tussen sociale bewegingen in Noord en Zuid

Als er dodelijke slachtoffers vallen, roept CGTG Wereldsolidariteit op om dit aan te klagen bij de hoogste politici van het land: de President, de Minister van Arbeid, de Ombudsman voor de Mensenrechten, de Procureur Generaal enz. In 2010 stuurden WS en ACV in 4 zulke gevallen een brief. In al die gevallen organiseerde het verbond Leuven massale briefschrijfacties, want elke handtekening telt!

Commissie voor de Toepassing van de Normen

Wereldsolidariteit en ACV doen meer: elk jaar ijveren we om Guatemala op de "zwarte lijst" van de Commissie voor de Toepassing van de Normen van de Internationale Arbeidsconferentie te houden. Die Commissie, waar Luc Cortebeek (voorzitter ACV) de woordvoerder is voor de werknemers wereldwijd, roept ieder jaar 25 landen op het matje die de IAO conventies niet fatsoenlijk toepassen.

Op 9 juni 2010 is het opnieuw gelukt: de schendingen van de syndicale vrijheden en arbeidsrechten in Guatemala staan op de agenda van de Commissie Normen. Voor de 14de keer op rij!

De aanklacht: 46 vakbondsleiders vermoord!

In Guatemala zijn schendingen van de fundamentele arbeidsnormen schering en inslag. Dat vinden onze collega's in Guatemala niet uit. Zowel het IVV als een onafhankelijk expertencomité van de IAO beamen dat. In het jaarlijkse rapport van dat expertencomité van februari 2010 wordt uitvoerig ingegaan op de talloze moorden en andere geweldplegingen tegen vakbondsleiders. Volgens die verschillende bronnen, werden tussen januari 2007 en februari 2010 maar liefst 46 vakbondsleiders vermoord in Guatemala. Het expertencomité was dan ook niet mals voor de Guatemlateekse autoriteiten: het rapport stelt zwart op wit dat er in Guatemala een politieke onwil heerst om aan deze grove schendingen van de syndicale vrijheden ook maar iets te doen. Dit rapport is uitermate belangrijk: het is een objectief bewijs voor de aanklacht van de schendingen in de commissie

normen in de IAO-conferentie, waar overheden, maar ook de vertegenwoordiging van werknemers en werkgevers naar kunnen verwijzen in hun verklaringen.

De partijen aan het woord

Tijdens de zittingen van de commissie krijgt de "beschuldigde" als allereerste het woord. Volgens de Guatemalteekse overheid is er in hun land geen sprake van een anti-syndicale politiek. Integendeel, de overheid doet er alles aan om het vakbonden zo makkelijk mogelijk te maken. Daarna krijgen de werkgevers en de werknemers het woord om hun oordeel te vellen. Voor de werkgevers lijkt het redelijk simpel: de syndicale beweging moet zich maar eens hervormen! Vervolgens kwam Luc Cortebeek aan het woord voor de werknemersgroep: er is wel degelijk sprake van onwil bij de overheid om de problemen te erkennen en aan te pakken.

Het lobbywerk van CGTG, WS en ACV

Vervolgens mogen werknemers, werkgevers én overheden die dit wensen een verklaring afleggen mbt dat specifieke land. Om de Guatemalteekse autoriteiten duidelijk te maken dat de internationale gemeenschap niet gediend is met hun staat van dienst op vlak van schendingen van syndicale vrijheden, richtten CGTG, WS en ACV heel wat lobbywerk bij andere overheden. Want als die zich uitspreken over die schendingen, staat Guatemala letterlijk in haar blootje.

We klopten aan bij de EU (België en Spanje), de Verenigde Staten en Brazilië. Die laatste toont zich echter solidair met de dynamiek binnen de groep van de Latijns-Amerikaanse landen en wenst zich dus niet uit te spreken. Bij de VS vinden we wel gehoor: dit is te ernstig om zomaar te laten passeren. Bij de EU liggen de zaken een pak moeilijker: de 27 komen niet tot een consensus, vooral omdat het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk blijven dwarsliggen.

Gelukkig was België wel bereid om het woord te nemen en vond ze nog enkele andere EU landen bereid om de verklaring te onderschrijven: Duitsland, Oostenrijk en Nederland. Josy Piette, als hoofd van de Belgische delegatie, nam het woord voor deze 4 landen en riep de Guatemalteekse regering op om eindelijk maatregelen te nemen om de vervolging van syndicalisten te stoppen. Ook de Verenigde Staten hebben een sterke verklaring afgelegd.

Bart Verstraeten

Internationaal politiek werk Wereldsolidariteit

Morele straf voor Guatemala

Ook al heeft de IAO geen effectieve sanctiemacht, er gaat zeker en vast een morele straf uit van het feit dat Guatemala zich hier moet komen verantwoorden. Bovendien wordt alles opgenomen in het officiële rapport van de Internationale Arbeidsconferentie. Dat alleen betekent al dat die nu deel uitmaakt van een officieel rapport van een VN instantie. Dat heeft toch een impact. Maar die moet ook vertaald worden in concrete acties op nationaal niveau, en daar zullen we nu op moeten toekijken, samen in de vuurlinie met onze partners in Guatemala.

Wat hebben Cambodja, Indonesië en Sri Lanka gemeen?

De kledingsector in Azië heeft een niet al te beste reputatie. Slechte arbeidsomstandigheden, zoals te lage lonen en onveilige werkateliers, zijn alom gekend. De Schone Kleren Campagne (SKC) laat geen kansen onbenut om ons als consument te mobiliseren. Maar ook in Azië zelf organiseren de arbeiders zich; over de landsgrenzen heen in een unieke continentale campagne tegen de nefaste gevolgen van korte termijncontracten (KTC).

KTC: uitbuiting van arbeiders

Tewerkstelling in KTC is de belangrijkste vorm van de werkgelegenheid geworden in de Aziatische arbeidsmarkt, zeker in de kledingsector. De kledingindustrie neemt arbeiders in dienst met KTC om te werken aan een 'just in time' productie model. Fabrieken plannen de seizoensgebondenheid van hun productie door het gebruik van werknemers met kortlopende contracten, die kunnen worden opgezegd tijdens het laagseizoen.

Werkgevers nemen werknemers in dienst met KTC om hun verplichtingen te reduceren en vakbondswerk onmogelijk te maken. Meestal worden de werknemers met KTC gedwongen om lange werktijden te maken met lage lonen en hebben ze geen toegang tot sociale bescherming. Arbeiders worden aangeworven zonder geschreven arbeids-

overeenkomst en ze worden blootgesteld aan preciaire arbeidsomstandigheden, kwetsbaarheid, werkgeverscontrole en onveiligheid. In veel gevallen is er een toenemende trend om opeenvolgende KTC te gebruiken zodat de arbeiders geen kans tot een vaste job krijgen. Op die wijze moeten de werkgevers niet betalen voor de voordelen die verbonden zijn aan een vast contract. Een geweldige besparing op de kap van de arbeiders.

Een Aziatisch fenomeen

De WS-partners, werkzaam in de kledingsector stellen vast dat hun problemen gelijklopend zijn. In mei vorig jaar maakten ze een foto van deze problematiek in hun landen. Een kort overzicht.

In **Sri Lanka** werkt National Workers Congress in de vrijhandelszones. Daar werkt ongeveer 20% van de

arbeiders met een KTC. Een opvallend fenomeen is dat KTC steeds meer in de plaats komen wanneer een vaste arbeidskracht moet vervangen worden. Er wordt gepoogd via het afsluiten van CAO's de getroffen arbeiders toch de voordelen te geven waarop ze recht hebben. In de huidige arbeidswetgeving is niets voorzien voor de bescherming van KTC-werkers. Samen met andere vakbonden en organisaties wordt gepoogd daar verandering in te brengen.

In **Indonesië** zijn de arbeiders er beter aan toe. Officieel mogen arbeiders er niet langer dan 2 jaar (enige tijd terug was dat nog één jaar) werken met een KTC. Daarna moeten ze een permanent statuut krijgen. Maar in de kledingsector werkt bijna 80% in dit kwetsbaar statuut. Arbeiders worden ook steeds meer via agentschappen met tijdelijke contracten tewerkgesteld.

De kledingarbeiders in **Bangladesh** zijn er ook slecht aan toe. Meestal worden ze al na drie maanden ontslagen en worden nieuwe arbeidskrachten, overwegend vrouwen, aangeworven. Ze hebben geen geschreven contract en kunnen dus geenszins voor hun rechten opkomen.

In **Cambodja** steekt het fenomeen van KTC de kop op sinds het stopzetten van het multivezelakkoord versterkt door de economische crisis van twee jaar geleden. Er moet minder geproduceerd worden en dus gaat de werkgever besparen op lonen en vergoedingen voor arbeiders. Het gevolg is dat vaste werknemers in de productie naast KTC-werkers staan. Ze doen hetzelfde werk, maar hebben een verschillende verloning en vergoeding van de geleverde arbeid. Niet te verwonderen dat dit heel wat spanningen met zich brengt.

WS-partners gaan in verzet

De kledingarbeiders (het overgrote deel zijn jonge vrouwen) willen niet langer bij de pakken blijven zitten. Ze gaan in verzet. Ze organiseren

zich en lanceren op 23 mei 2010 in Phnom Penh een unieke continentale campagne. Uniek omdat het Zuiden zich zelf organiseert.

De klassiekers doen het ook in Azië: handtekeningen verzamelen, visueel aanwezig zijn op allerlei manifestaties. **In de vijf betrokken landen (Bangladesh, Cambodja, Indonesië, Nepal en Sri Lanka) trokken de militanten van de kledingvakbonden de straat op om via het verzamelen van handtekeningen meer ondersteuning te mobiliseren tegen de nefaste gevolgen van KTC voor steeds meer gezinnen in Azië.**

Met speciaal ontworpen T-shirts, en met postkaarten en stickers in de vorm van een T-shirt werd creatief omgesprongen. Op korte tijd konden ook vele organisaties overtuigd worden steun te geven aan de vier doelstellingen van deze internationale campagne:

- verschillende doelgroepen bewust maken van de **problemen** verbonden met KTC: de betrokken arbeid(st)ers zelf, de werkgevers en de consumenten, de beleidsmakers op nationaal en internationaal niveau;
- de arbeiders uit de kledingsector beter **organiseren** zodat ze hun rechten beter kunnen afdwingen;
- in de nationale arbeidswetgeving een **gelijke behandeling** promoten van lange en korte termijn contract werkers;
- het dossier van KTC moet op de **agenda** van de internationale beleidsmakers gezet worden.

De eisen van de campagne staan mooi geformuleerd op de petitiekaarten, die in de vorm van een T-shirt zijn uitgewerkt. Ze zijn gebaseerd op de basis arbeidsrechten, goedgekeurd door de IAO:

- KTC-arbeiders mogen bij een vakbond aansluiten.
- Sociale bescherming moet uitgewerkt worden voor alle arbeiders.
- KTC-arbeiders krijgen hetzelfde loon en dezelfde voordelen zoals de permanente arbeiders die dezelfde job hebben.
- De arbeidsovereenkomst en het loonbriefje zijn conform de nationale wetgeving uitgewerkt en de arbeiders ontvangen er een kopie van.

Met ook weerklank in Europa

De inzet van de strijd tegen KTC is veel groter dan de kledingsector in Azië. Zelfs overheden passen deze laakbare techniek toe om te ontsnappen aan de verplichting volwaardige arbeidscontracten te betalen. Om het tij te keren, is meer nodig dan alleen in Azië campagne te voeren. Dat beseffen de WS-partners maar al te goed. Daarom werd in 2010 al heel wat lobbywerk verricht op internationaal niveau. Enkele voorbeelden.

- Verschillende opportuniteiten werden gretig aangegrepen om het dossier van KTC ter sprake te brengen: de jaarlijkse IAO-conferentie in Genève; de ITUC-conferentie in Vancouver; en de internationale conferentie van de Clean

Clothes Campaign in Turkije.

- Een speciale vermelding verdient het Asia Europe People's Forum, georganiseerd in Brussel tijdens de eerste week van oktober. Wereldsolidariteit betaalde de tickets van de partners zodat de kledingarbeiders zelf het woord konden voeren op dit belangrijke evenement, in voorbereiding van de ASEM-top, eveneens in Brussel georganiseerd. Verschillende media waren geïnteresseerd en een internationale werkgroep plaatste het dossier uitvoerig op de agenda. Andere ngo's en netwerken beloofden KTC mee te agenderen in hun contacten met beleidsmakers. Een uitgewerkt politiek dossier, inclusief een thematische publicatie rond KTC, bleek ook tijdens deze internationale hoogdagen een dankbaar lobby-instrument te zijn.

Tijdens een workshop met alle betrokken kledingvakbonden werd unaniem besloten de acties de komende jaren verder te zetten. In een gezamenlijke aanpak kan elke organisatie in eigen land voor een doorbraak zorgen om de KTC-arbeiders volwaardige rechten te geven. Tegelijkertijd wordt geen kans onbenut gelaten om dit dossier op de internationale agenda te plaatsen en te houden.

Jef Van Hecken

continentverantwoordelijke Azië

SUBREGIO'S EN LANDEN

CENTRAAL en OOST-AFRIKA

Burundi • Congo • Ethiopië • Gabon • Kameroen • Rwanda

PARTNERS CSRAC • MOCC • BDOM • MANGALA • Sociale Hoge School Lubumbashi • CDS Kinshasa • ODAG • AGAKURA • CSB • ODAG/msag • FMP • COTRAF • CEFOTRAR • USLC • SAILD • COSYGA • JOC

WEST-AFRIKA

Benin • Burkina Faso • Ghana • Guinee • Mali • Mauritanie • Niger • Senegal • Tsjaad • Togo

PARTNERS COORAO • CNTB • ACT • MTC • MODES • FUNTRAT • SUO • CAO • UNACOTAMO • CLTM • CNT • YCW • MCW • SADD • WAGES • CNTG • DYNAM • CLTT • PROMUSAF • GRAIDE

ZUIDELIJK AFRIKA

Namibië • Zuid-Afrika

PARTNERS JOC • PANAF

ZUID-AMERIKA

Bolivië • Brazilië • Ecuador • Peru • Venezuela

PARTNERS CSRZAM • CAT/IPROS • CEDAC • JOC • MTC • ECOSOL • CASA WAKI • CRISOL • GREGORIA APAZA

CENTRAAL-AMERIKA

Dominicaanse Republiek • Guatemala • Haïti • Mexico

PARTNERS CSRCA • CENPROS • ECOSOL • CGTG • MTC • MOJOCA • CASC • AMUSSOL • MOSCTHA • MOSCTHA-AMUTRABA • JOC

ZUID-AZIE

Bangladesh • Indië • Nepal • Sri Lanka

PARTNERS SAPRODEW • BSSF • BSGSF • GK • CWAB • BSSF • NGWF • CFTUI • CWM • YCW • NDWM • AREDS • DECONT/NTUC-I • GEFONT • NGWU • NWC

ZUIDOOST-AZIE

Cambodja • Filippijnen • Indonesië • Thailand

PARTNERS ASPRODEW • CLC • C-CAWDU • CLC • IDEA • K-SBSI • YCW • GARTEKS • FFW • AHW • TF2 • NCPE

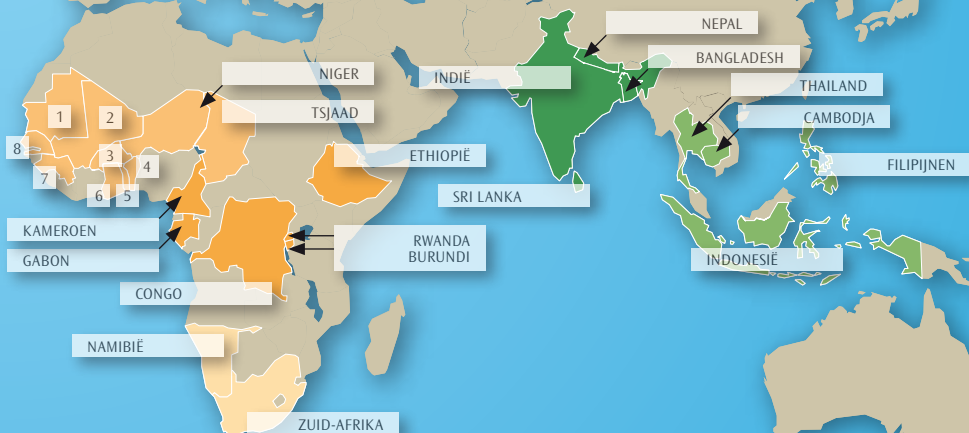
STEUN AAN PARTNERS PER CONTINENT

INTERNATIONAAL 1%

AZIË 17%

LATIJS-AMERIKA 30%

AFRIKA 52%

- 1 MAURETANIË
- 2 MALI
- 3 BURKINA FASO
- 4 BENIN
- 5 TOGO
- 6 GHANA
- 7 GUINEE
- 8 SENEGAL

Als donateur wil je weten wat Wereldsolidariteit met jouw geld doet. Ieder jaar wil Wereldsolidariteit aan jouw verwachting voldoen door haar activiteiten in het Zuiden en haar cijfers te publiceren in de wereldburgerkrant.

In alle openheid

Naast deze editie van de “Wereldburger”, werkt Wereldsolidariteit aan transparantie door de digitale publicatie van de jaarrekeningen. Je kan altijd te rade gaan op onze eigen website www.wereldsolidariteit.be. Ook op de websites www.openboek.be en www.filantropie.be vind je onze cijfers terug naast de cijfers van vele andere niet-gouvernementele organisaties.

Als niet-gouvernementele organisatie (NGO) doen we een beroep op de vrijgevigheid van mensen en organisaties. De Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving – kortweg VEF – is een onafhankelijk controleorganisme dat waakt over de doorzichtigheid van de rekeningen en de ethisch correcte besteding van de giften. Ook de

wijze waarop de organisatie aan fondsenwerving doet wordt beoordeeld. Het voorbije jaar kreeg Wereldsolidariteit opnieuw een zeer goede score. Als wereldburger mag u erop rekenen dat Wereldsolidariteit omzichtig omspringt met uw gift.

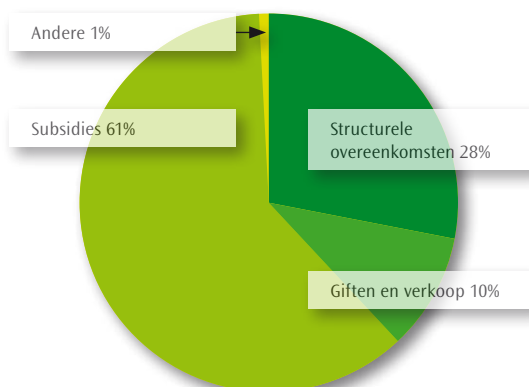
2010 was een uitzonderlijk jaar, met 295.771 euro aan inkomsten meer dan aan uitgaven. De onverwacht hoge inkomsten zijn grotendeels toe te schrijven aan de giften die werden overgemaakt ten voordele van Haïti. Het grootste deel van het positief resultaat is weerhouden in een bestemd fonds om het heropbouwprogramma in Haïti – dat tot in 2013 loopt - verder te financieren.

Naast de aanvulling van andere bestemde fondsen blijft een bedrag van 80.615 euro over dat een buffer vormt voor periodes van tegenvallende inkomsten. Wereldsolidariteit zal dit eigen vermogen gebruiken om de werking van onze partnerorganisaties in het Zuiden en onze werking hier te verzekeren ook wanneer gebudgetteerde inkomsten niet gehaald worden of wanneer subsidies niet tijdig worden uitbetaald.

RESULTATENREKENING WERELDSOLIDARITEIT			
UITGAVEN 2010		INKOMSTEN 2010	
algemeen beheer	550.204,07	structurele overeenkomsten	2.437.615,09
noordwerking	1.315.661,85	giften en verkoop	869.509,50
fondsenwerving	299.678,09	subsidies	5.309.275,51
zuidwerking	6.205.182,27	andere	50.096,79
TOTAAL	8.370.726,28		8.666.496,89

De inkomsten

In 2010 kwamen de subsidies neer op 61% van de totale inkomsten van Wereldsolidariteit of 5,3 miljoen euro. De federale overheid subsidieert het overgrote deel van het bedrag. Ook lokale overheden en provincies hebben ons gesteund in 2010. Tegenover de verbintenis van de federale overheid staat een zorgvuldig opgesteld programma, waarin alle activiteiten en resultaten hier en in het Zuiden worden beschreven en de jaarlijkse verplichting

om een rapport in te dienen over de behaalde resultaten en de gemaakte kosten.

Wereldsolidariteit stelt zich de uitdaging om verschillende inkomstenbronnen te hebben en minstens 35 % aan eigen middelen te verzamelen. Zo blijven we financieel gezond. In 2010 verzamelden we 3.307.125 euro aan eigen middelen, goed voor 38% van de inkomsten.

Dankzij 1.244 organisaties, hun afdelingen, leden en werknemers en 4.766 particuliere donateurs verzamelden we 869.510 euro voor de werking van Wereldsolidariteit in het Zuiden en in het Noorden. Een belangrijke stijging in vergelijking met voorgaande jaren die we kunnen toeschrijven aan de giften voor het zwaar getroffen Haïti.

Structurele overeenkomsten gesloten met onze 25 partners binnen en buiten de Christelijke Arbeidersbeweging waren samen goed voor 2.437.615 euro. Dit is 74% van de eigen middelen. Wereldsolidariteit heeft een meerjarenakkoord met 11.11.11. Dat heeft ook een financieel luik. In 2010 ontvingen we een bedrag van 258.751,06 euro.

Groep Arco en VDK Spaarbank. CM, ACV, ACW, MOC en al hun deelorganisaties en vakbondscentrales. Koepelorganisatie 11.11.11 en het consortium 12.12 Haïti Lavi. Het zijn alle waardige en gewaardeerde partners die samen met ons gaan voor meer wereldsolidariteit.

De uitgaven

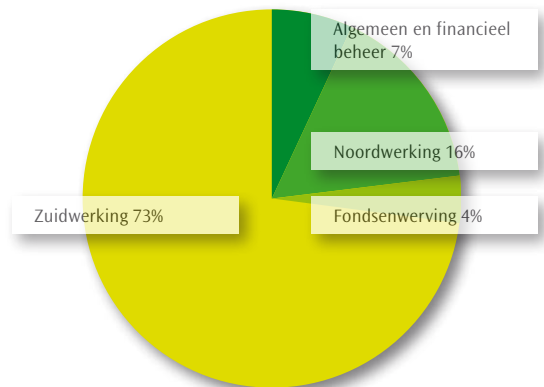
In 2010 waren 73% van de middelen bestemd voor de zuidwerking. Zoals je kan lezen op pagina's 16 en 17, steunt Wereldsolidariteit 87 partnerorganisaties in 35 landen. Iets meer dan de helft van de middelen gaat naar onze partners in Afrika. Latijns-Amerika vertegenwoordigde in 2010 een groter aandeel in de besteding van de middelen. Dit is toe te schrijven aan de extra inspanningen die onze partners leverden om de slachtoffers van

de aardbeving in Haïti vooruit te helpen.

Ook hier in het noorden heeft Wereldsolidariteit een belangrijke opdracht te vervullen. Niet alleen willen we steeds meer mensen en organisaties warm maken voor meer solidariteit met het Zuiden. Ook onze plaatselijke politici worden meegenomen in ons verhaal van waardig werk zodat zij het Belgische ontwikkelingsbeleid beïnvloeden en de efficiëntie ervan bewaken. Deze noordwerking vertegenwoordigt 16% van de uitgaven.

Voor algemeen en financieel beheer en voor fondsenwerving gebruikten we in 2010 11% van de middelen.

Noodzakelijke middelen om kwaliteitsvol werk te leveren, eigen middelen te verzamelen en onze donateurs te betrekken bij onze werking hier en in het Zuiden.

Wij bedanken al onze donateurs voor hun vertrouwen en financiële steun.

Nancy Govaerts
dienst fondsenwerving

Rwanda

een mooie overwinning voor waardig werk

In Rwanda is de vakbond COTRAF erin geslaagd zijn leden te bewijzen wat een kracht een vakbond kan betekenen tijdens onderhandelingen met een werkgever...

De situatie van werknemers en hun vakbondsvertegenwoordigers is niet te vergelijken met het sociale overleg zoals we dat kennen bij ons. Enkele cijfers: 80% van de bevolking moet rondkomen met minder dan 1 dollar per dag, 90% van de actieve bevolking werkt in de informele sector. Weinig werknemers zijn in loondienst, al is het niet echt iets om naar uit te kijken, een onderwijzer bijvoorbeeld verdient 50 euro per maand. De Rwandese arbeidswetgeving is herzien in 2009. Vooral in het voordeel van de bedrijven; **korte termijn contracten en flexibele tewerkstelling werd vanzelfsprekend, een werkgever kan op elk moment economische redenen aanhalen om mensen te ontslaan. De bescherming van vakbondsmilitanten is opgeheven, waardoor ze massaal worden bedreigd of ontslagen.**

COTRAF geeft niet op

COTRAF betekent "Congrès du Travail et de la Fraternité des Travailleurs" en is partnerorganisatie van Wereldsolidariteit. In 2010 lieten zij een sterk staaltje zien van onderhandelen en volgehouden actie, ondanks de zeer moeilijke omstandigheden.

Januari 2010: na moeilijke onderhandelingen, besloot de directie van het bedrijf PREMIER TOBACCO COMPANY in Kigali om de werknemers te ontslaan. De opgegeven reden, een drogreden, is de volgende: het zijn seizoenarbeiders en de voorraad tabak is op. De meerderheid van de arbeiders waren meer dan 15 maand ononderbroken in dienst bij het bedrijf, dit was geen seizoensarbeid!

Het is die situatie van onrechtmatig en collectief ontslag die COTRAF ertoe aangezet heeft de zaak meteen en officieel aanhangig te maken bij de arbeidsinspectie van Kicukiro en tegelijk de werknemers en werkneemsters op te roepen tot een sit-in.

De vakbond en de werkgever zijn rond de tafel gaan zitten om te onderhandelen over een uitweg uit deze crisis. Deze onderhandelingen vormen een historisch bewijs voor het feit dat collectieve onderhandelingen nodig en mogelijk zijn om waardig werk in bedrijven te bevorderen.

Deze vakbondsactie heeft direct tot een heel aantal positieve resultaten geleid: in de eerste plaats zijn een aantal (84 van de 400) arbeiders erkend als permanente krachten en niet langer als seizoensarbeider. Er was een toename van het aantal leden van COTRAF in deze regio. Erkenning van het nut van en versterking van het “Fonds Général de Fraternité” dat opgericht werd in november 2009 (dit is een stakingskas, biedt steun aan leden van COTRAF die vervolgd worden en geeft steun aan kleine inkomstengenererende projecten om het welzijn van de arbeiders te verbeteren).

Ook bij andere onderhandelingen met bedrijven heeft COTRAF een beslissende rol gespeeld. Zo hebben verschillende werkgevers van het zelfde industriepark hun werknemers samengebracht om hen aan te sluiten bij de sociale zekerheid. Bij de “Société Rwandaise de Chaussures” is Cotraf erin geslaagd om de overuren beter te laten betalen. Bij “ADMA International”, een koekjesfabriek, zijn de basislonen opgetrokken.

Antoinette Maia
Solidarité Mondiale

COTRAF, meer dan syndicaal werk

COTRAF is een WS- partner in Rwanda die werkt aan de verdediging van de rechten van de werknemers. De acties bestaan uit sensibilisatie, informatie en vorming van zijn leden m.b.t. arbeidsrechten. Om dat te doen beschikt COTRAF over een juridische dienst ter verdediging van de rechten van de leden als werknemers.

Bovendien helpt COTRAF ook 80.000 huishoudens (werknemers, arbeiders en kleine theeplanters) in 10 gemeenten van het land en 1.500 werknemers uit de informele sector in het Noorden van het land om hun inkomsten te verbeteren door de oprichting of versterking van spaar- en kredietkassen, de oprichting van sociale bakkerijen en het verstrekken van de gepaste vorming en opleiding.

TOGO

geen waardig werk in de vrijhandelszones

Eind december 2010 werden 120 mensen ontslagen bij het bedrijf Sprukfield, onder wie 3 vakbondsafgevaardigden. Ze namen deel aan een staking voor betere arbeidsomstandigheden. SADD, onze partner in Togo, voert actie tegen deze flagrante inbreuk op de rechten van de werknemers.

Sprukfield is een Indiaas bedrijf, gespecialiseerd in de productie van farmaceutische producten (pillen, siropen, tabletten, ...). Het bedrijf is sinds 2001 in de Togolese Vrijhandelszone gevestigd en telt zo'n 132 werknemers.

Werken bij Sprukfield is zeer precair. De werknemers hebben geen geschreven contracten, zelfs niet na 4 jaar werken. Af en toe worden mensen ontslagen zonder opzeg of worden contracten opgeschort en vernieuwd, naargelang van wat de werkgever wil en in functie van de noden van de markt.

De werknemers hebben geen enkel recht op verlof en werken 57 à 63 uren per week, zonder dat de overuren betaald worden. De lonen zijn allemaal lager dan het minimumloon in Togo. De vrouwelijke werknemers hebben geen recht op moederschapsverlof. De veiligheid en gezondheid op het werk laten ook te wensen over.

De vakbondsafgevaardigden worden niet erkend worden door de directie.

Geconfronteerd met al die inbreuken op hun rechten, besloten 120 werknemers van Sprukfield vanaf 9 november 2010 in staking te gaan. Op 15 november begonnen de onderhandelingen, maar die zijn uiteindelijk mislukt. Als gevolg daarvan, werden 3 vakbondsafgevaardigden ontslagen met de goedkeuring van de SAZOF (bestuursmaatschappij van de Vrijhandelszone), terwijl de 120 werknemers nog altijd op straat stonden.

Op 22 december 2010 hebben SADD, onze partner in Togo, Wereldsolidariteit en ACV-CSC **de massale inbreuken op de rechten van de werknemers in dat bedrijf, waaronder het onterechte ontslag van 3 vakbondsafgevaardigden en 120 werknemers, officieel aangeklaagd bij het Ministerie van Arbeid en bij de verantwoordelijken van de Vrijhandelszone.** De Nationale Commissie voor de Mensenrechten reageerde ook en daardoor hebben SAZOF en Sprukfield opnieuw geprobeerd te onderhandelen, maar tevergeefs.

SADD heeft toen de minister geïnterpelleerd en lanceerde tegelijkertijd een **grote solidariteitscampagne met de werknemers om de situatie aan te klagen die zij al jaren moeten**

verduren binnen dat bedrijf. Begin februari werd een tripartiet comité (vertegenwoordigers van de Vrijhandelszone, werkgever en vakbondsafgevaardigden) opgericht om een oplossing te vinden. Sindsdien zijn er onderhandelingen aan de gang om de voorwaarden om zich te vestigen in een vrijhandelszone aan te passen met criteria die waardig werk garanderen. Het is de bedoeling om in de loop van 2011 deze afspraken te formaliseren.

De werkgever zou al een vijftigtal werknemers opnieuw hebben aangenomen, en hen ook een

brief hebben gestuurd met verontschuldiging. Zoals SADD echter zegt: “De leeuw laat zijn waakzaamheid verslappen, maar niet om zich gewonnen te geven”. **SADD en de werknemers die het slachtoffer zijn van de situatie hebben het vaste voornemen de druk op de ketel te houden en te blijven eisen dat alle 120 werknemers opnieuw worden aangenomen, in volle transparantie en in omstandigheden in overeenstemming met de rechten en waardigheid van de werknemers.**

Antoinette Maia
Solidarité Mondiale

SADD (Solidarité, Action et Développement Durable)

SADD werd opgericht in 2001, en is partner van Wereldsolidariteit sinds 2004. SADD is een NGO ter ondersteuning van initiatieven van basisontwikkeling en organiseert ook de eisen en lobbying van de NGO's in Togo. Daartoe groepeerde SADD 11 uiteenlopende organisaties (lokale verenigingen, vakbonden, jongeren- en arbeidersbewegingen,...) en zo ontstaat een grote burgerbeweging om de economische, sociale en culturele rechten bekend te maken, om hun naleving af te dwingen en om de autoriteiten aan te zetten wetgeving op te stellen om de maatschappij beter te organiseren.

SADD heeft ook een forum opgericht voor uitwisselingen door het maatschappelijk middenveld over verschillende onderwerpen, om eisen te formuleren en campagnes op te zetten bij de betrokken overheden. De organisatie heeft tevens radio-uitzendingen georganiseerd over mensenrechten in Togo.

Noodhulp

enkel in noodgevallen

Wereldsolidariteit is geen noodhulporganisatie, maar vrienden in nood laat je niet in de steek.

Rampen komen onaangekondigd, je kan ze niet voorspellen. Daarom voorziet Wereldsolidariteit een bedrag in haar begroting voor noodhulp, humanitaire hulp of heropbouw. Om onmiddellijk te kunnen inzetten. Noodhulp, maar enkel in noodgevallen.

Haïti, 12 januari 2010

De aarde beefde meedogenloos, maar iedereen die de beelden zag, versteepte en werd stil.

Als de partners in de Dominicaanse Republiek alle beschikbare mensen en middelen verzamelen om te helpen in het buurland, dan is dit voor WS het signaal om de noodhulpbudgetten aan te spreken. Ook al is er dan nog geen sprake van fondsenwervende campagnes om deze middelen te verzamelen.

Intussen zijn we meer dan een jaar later en is de noodhulp vervangen door een heropbouwprogramma voor minstens drie jaar. Een extra editie van de "Wereldburger" van maart 2011 geeft uitgebreid toelichting bij dit programma en de ambities van onze partners in Haïti. U kan deze krant bekijken op de website www.wereldsolidariteit.be of een exemplaar van deze krant opvragen.

Het bedrag in het noodfonds van Wereldsolidariteit is beperkt en niet toereikend voor een heropbouwprogramma zoals in Haïti. Daarom is er ook een fondsenwervende campagne opgestart die

heel welwillend is overgenomen door alle organisaties van de Christelijke Arbeidersbeweging. Het programma van Wereldsolidariteit loopt ook in samenwerking met 11.11.11 (met middelen van de Belgische overheid: DGOS) en 12.12.

Niger, najaar 2010.

Niger lijdt onder een voedselcrisis zonder voorgaande. 2009 en 2010 zijn heel droge jaren. Maar de eigenlijke oorzaak ligt al veel vroeger, sedert 2005 kent het land de ene mislukte oogst na de andere, waardoor er geen reserve kan worden opgebouwd.

Het regime dat aan de macht was tot 2010 zweeg in alle talen over de voedselcrisis, alle communicatie erover werd de kop in gedrukt. Het nieuwe regime erkent wel de hongersnood en zendt hulpvragen de wereld in.

Najaar 2010: de regen valt eindelijk. Maar veroorzaakt opnieuw ellende: het wassende water van de Niger, de levensstroom van het land, sleurt dorpen, velden en vee mee.

Tienduizenden mensen zijn have en goed kwijt, de schaarse reserves verdwenen.

De leden van de vakbond CNT vragen aan hun organisatie om hulp. CNT koopt zandzakjes aan zodat mensen hun huis kunnen beschermen tegen het water, ze kopen levensmiddelen aan en verdelen noodpakketten.

Wereldsolidariteit springt haar partner bij met extra steun. Hiermee zal plantgoed gekocht worden voor de velden van 100 families. Voor 50 families worden tenten aangekocht als tijdelijke woonst, zo kunnen ze in de buurt van hun vee blijven.

Benin, oktober 2010

Op 1 oktober roept de regering van Benin de nationale noodtoestand af. Op dat moment staat meer dan de helft van het land onder water. 90.000 mensen verloren hun huis en hun bezittingen, minstens 80 mensen zijn verdronken.

Overstromingen zijn niet vreemd voor de inwoners van Benin, de mensen die op de oevers van de rivieren wonen, moeten elk jaar verhuizen voor het stijgende water. Maar in 2010 loopt het water ook ver het binnenland in.

De partners van Wereldsolidariteit zien hun landbouwprojecten overstroomd. De visvijvers in Couffo met waardevolle kweekvissen, overspoelen. Op de kippenkwekerij verdrinken alle kippen. Groentevelden zijn verwoest en de graanproductie verdwenen.

Dit heeft gevolgen voor de voedselvoorziening. Vooral het proteinerijke voedsel is zwaar gehavend. De gezondheidsrisico's, vooral voor jonge kinderen, nemen opnieuw toe.

Wereldsolidariteit beslist om haar partners bij te staan en vraagt hen een heropbouw plan op te maken voor de getroffen regio's waar zij actief zijn. Vooral in functie van het verzekeren van de voedselveiligheid voor de komende maanden.

De partners FUNTRAT, MTC en MODES dienen samen een plan in om de coöperatieën van viskwekers en pluimveehouders de middelen te geven om jonge vis en kuikens aan te kopen. De productiecoöperatieën krijgen middelen om zaden en bemesting te kopen om zo snel mogelijk de velden opnieuw in te zaaien. Het gaat over de productie van graan, arachide, manioc, mais, bonen en bananen. Er worden ook microkredieten verleend voor de aankoop van werkmateriaal: graanmolens, infrastructuur voor de visvijvers, landbouwwerktuigen.

Fabienne Sichien
dienst fondswerving

Rampjaar 2010

De Verenigde Naties erkennen 2010 als rampjaar: 295.000 mensen stierven ten gevolge van natuurgeweld. 5 rampen werden erkend als "groot": de aardbevingen in Haïti, Chili en China, de droogte in Rusland en de overstromingen in Pakistan.

Samen zorgen ze voor miljoenen slachtoffers en mensen op zoek naar een nieuw bestaan. Wereldsolidariteit is geen noodhulporganisatie maar als partners in nood zijn én in staat zijn om hulp te bieden en aan heropbouw te werken, dan wordt dit deel van ons programma. Dat was in 2010 het geval in Haïti, Niger en Benin. Ook al haalden deze twee laatste rampen amper het nieuws bij ons.

Voor de mensen ter plaatse was het de harde realiteit, en dat telt voor ons.

Edmond Dieudonné HAKIZIMANA

WS-coördinator in de streek van de Grote Meren

Sinds 2008 woont en werkt Edmond in Bujumbura (Burundi) om onze partners in Centraal Afrika (DR Congo, Kameroen, Burundi, Rwanda en Gabon) te begeleiden. Hij is een éénmanskantoor voor de regio van de Grote Meren. Veel op kantoor zal je hem echter niet vinden.

Edmond groeide op in de provincie Mwaro in Burundi als derde in een gezin van 12 kinderen. Hij was heel sterk betrokken bij de jeugdbewegingen en leerde daar de waarde van delen en van goede daden stellen. In 1995 ontsnapte hij aan de studentenmoorden op de universitaire campus van Mutanga, waar hij landbouwkunde studeerde, hij besloot zijn studie te onderbreken en werk te zoeken als leerkracht.

Eind 1997, wanneer de crisis en het embargo sterk doorwegen op Burundi, vertrekt Edmond in ballingschap naar Tanzania, in de hoop daar zijn studies te kunnen voortzetten. In '98, terwijl hij als journalist bij een lokale radio werkt, krijgt hij een beurs waardoor hij zijn studies kan voortzetten in Senegal. In Dakar gaat hij naar de Ecole Nationale d'Economie Appliquée, een beroepshogeschool die zich aanpast aan de realiteit en aan de noden van de Afrikanen op het vlak van ontwikkeling.

Al die tijd waren zijn vrouw en zijn twee kinderen in Tanzania gebleven en in 2000 keren zij terug naar Burundi. In 2003 keert ook Edmond terug naar zijn land. De veiligheidssituatie verbetert daar langzaam. Hij heeft intussen ook een meisje geadopteerd dat hij op straat vond toen het nauwelijks 3 maanden oud was.

Zijn ontmoeting met Wereldsolidariteit

Edmond: “Ik heb Wereldsolidariteit leren kennen via de dienst “gezondheidsbevordering” van de NGO ODAG, in 2004. Het was binnen die dienst dat het door WSM gefinancierde programma van mutualiteiten van het aartsbisdom Gitega beheerd werd.”

Bij zijn terugkeer naar Burundi wordt Edmond aangeworven als adjunct-uitvoerend secretaris, belast met de coördinatie van de programma's van de NGO ODAG, die al sinds meer dan 10 jaar (1997) een partner van Wereldsolidariteit is. Bovenop die functie, stond hij in het bijzonder ook in voor de coördinatie van het reïntegratieproject voor gedemobiliseerde kindsoldaten: “Daardoor had ik veel contact met de Burundese samenleving (gemeenschap) en raakte ik doordrongen van de extreme armoede waarin de Burundese plattelandsbevolking leeft.”

Hij neemt deel aan de herstructurering van ODAG en aan het opzetten van verschillende socio-economische ontwikkelingsprojecten voor gere-integreerde kindsoldaten in het bijzonder en ook voor de gemeenschap in haar geheel: *“Zo was er bijvoorbeeld het project CCI-ODAG, de coöperatieve kas van ODAG, daarvan heb ik het concept opgesteld en de oprichting gestuurd.”*

CCI-ODAG is nu een belangrijke partner van het programma van Wereldsolidariteit. Het is een professionele instelling voor microfinanciering, erkend door de Burundese centrale bank sinds februari 2007.”

Zijn werk in de regio

Als coördinator voor de subregio “Grote Meren”, is de voornaamste taak van Edmond de opvolging en technische begeleiding van de partnerorganisaties van Wereldsolidariteit in vijf landen. Edmond helpt hen bijvoorbeeld bij het opstellen of systematiseren van het gebruik van beheersinstrumenten aangepast aan elk van hen of bij de voorbereiding van hun programma. Hij vergemakkelijkt de uitwisseling van ervaringen tussen partners in eenzelfde land of in de subregio en kapitaliseert de binnen dat kader ontwikkelde verworvenheden.

Daar bovenop komt nog de organisatie van vormingsworkshops, in 2010 waren dat bijvoorbeeld: een vorming in financieel beheer voor

alle partnerorganisaties van Wereldsolidariteit in Centraal Afrika; een workshop voor het uitwisselen van ervaringen over het beheer van microkredieten, een opleiding over mutualiteiten.

Uitdagingen en evenementen

Edmond: *“De voornaamste uitdagingen zijn de volgende: de uitbreiding van de sociale bescherming tot de meeste uitgesloten bevolkingslagen, de oprichting van een juridisch kader voor en institutionalisering van de mutualiteiten, zonder de rechten van de arbeiders uit de informele sector te vergeten.*

Dat het niet bij theorie allen blijft bewijzen een aantal markante acties gevoerd door de partners in 2010: de uitvoering en oplevering van een vergelijkende studie over de stelsels van sociale bescherming in Rwanda en Burundi, de organisatie van een uitwisseling van ervaringen tussen de partners uit Burundi, Rwanda en het Centre Songhai van Benin, de kapitalisering van de koppeling tussen de IMF (Instellingen voor Micro-Financiering) en de mutualiteiten (in Rwanda en Kameroen) of ook de oprichting van een platform voor de actoren van de mutualiteiten in Burundi.

Antoinette Maia
Solidarité Mondiale

Schaduwportret van Edmond. We vroegen aan Edmond wat eerst in hem opkomt als hij de vraag krijgt “Was ik...?”

- **Een beroemd personage:** Mohammad Yunus, die dankzij de microfinanciering bijdroeg tot de bestrijding van extreme armoede. Soms is er niet veel nodig.
- **Een historische gebeurtenis:** de Conventie (van Genève) over huispersoneel, goedgekeurd door het IAB in juni 2011.
- **Een land:** Zuid-Afrika, dat de bevolking heeft kunnen verzoenen na het apartheidsregime en zo een sociale crisis heeft vermeden, om zich toe te leggen op de ontwikkeling van het land.
- **Een boek:** de Fabels van La Fontaine, voor hun moraallessen.
- **Een citaat:** “Wat u doet voor mij zonder mij en tegen mij” van M. Gandhi. Wat me hierin interesseert is het feit dat de begunstigen zich identificeren met de programma’s waar ze aan deelnemen. Een aanpak waaraan ook Wereldsolidariteit de voorkeur geeft.

Allemaal dezelfde strijd voor meer rechtvaardigheid

Al meer dan 15 jaar zet Hugo Verwimp uit Merchtem zich actief in voor Wereldsolidariteit (WS). Als voorzitter van de stuurgroep in Brussel, maar ook als vertegenwoordiger van vrijwilligers in beleidsraden van WS. En het lijkt alsof zijn engagement alleen maar toeneemt. In 2010 ging hij mee op ervaringsreis naar Indonesië en sindsdien geeft hij ook getuigenissen over zijn ervaringen. Benieuwd naar zijn onstuitbare energie voor Wereldsolidariteit, nodigden we hem uit voor een babbel.

In november 2010 ging je voor de eerste keer mee op ervaringsreis. Welke indruk heeft deze reis op je gemaakt?

Hugo: “Wat mij vooral is bijgebleven, zijn de moeilijke omstandigheden waarin onze partners ginder moeten werken. Onder meer omwille van de gebrekkige infrastructuur en beperkte middelen. Zo moesten we soms 50 kilometer met de bus door de brousse rijden om tot bij een lokale groep te geraken! Dat maakt het niet evident om een werking uit te bouwen. De mensen die we ontmoet hebben, zijn vaak als vrijwilliger of tegen een lage vergoeding dag in dag uit in de weer om hun situatie te verbeteren in die moeilijke omstandigheden. Je kan dat echt niet vergelijken met hoe wij hier in België kunnen werken. We hebben op reis trouwens aan de lijve ondervonden hoe gevaarlijk het ook is om vakbonds-

werk te doen, toen we door de politie opgepakt werden op een lokale vakbondsmeeting. Voor ons was dat een éénmalige ervaring, maar voor hen is die intimidatie en voortdurende controle op hun activiteiten een dagelijkse realiteit. Zij moeten elke dag opnieuw verder doen, wetende dat ze bij elke stap moeilijkheden ondervinden. Dat is moedig, en daar heb ik dan ook erg veel bewondering voor.”

Denk je dat de ervaringsreis de WS-werking in Brussel kan versterken?

Hugo: “Ja, daar ben ik vast van overtuigd. Het feit dat er vrijwilligers uit elke deelorganisatie mee waren op reis, maakt dat we nu echt wel overal terecht kunnen. Zo zijn we bijvoorbeeld al getuigenissen gaan geven bij kernen van Ziekenzorg, waar we voorheen nog niet geweest waren. Het feit dat Ziekenzorg dit jaar campagnepartner is, speelt daar natuurlijk ook wel een rol in. Maar ook bij andere lokale groepen zijn we dit jaar al vaker met WS aan bod gekomen. En enkele reizigers hebben zich ook geëngageerd om naar de stuurgroepvergaderingen te komen, wat ook erg positief is.”

Je bent al meer dan 10 jaar voorzitter van de WS-stuurgroep in Brussel. Wat is volgens jou het belang van die stuurgroep?

Hugo: “Wel, ik denk dat Wereldsolidariteit altijd op twee sporen moet werken: enerzijds wordt er op nationaal niveau gewerkt, waar bijvoorbeeld rond de campagne afspraken gemaakt worden met deelorganisaties, maar anderzijds moet die campagne ook van onderuit uitgedragen worden, door de vrijwilligers op regionaal niveau. Als dat laatste niet gebeurt, dan raakt men niet ver, denk ik. Met de stuurgroep brengen we de vrijwilligers bij mekaar om te kijken hoe we de regionale WS-werking het best aanpakken. Ik ben er trouwens ook altijd voorstander van geweest om vrijwilligers ook inspraak te geven in het beleid van Wereldsolidariteit, en niet enkel als “uitvoerders” te beschouwen. Vroeger waren vrijwilligers niet vertegenwoordigd in de beleidsraden van Wereldsolidariteit, maar met de

Wereldburgerpaspoort Hugo Verwimp

- voorzitter van de stuurgroep WS in Brussel sinds 1998
- Hugo vertegenwoordigt de vrijwilligers in de Noordraad en in de Algemene Vergadering van WS
- Sinds 2010 is Hugo ook “ervaringsreizi-ger” en altijd te vinden voor een getuigenis over Indonesië

stuurgroep van Brussel en die van Leuven hebben we daar sterk voor gepleit. Intussen is die vertegenwoordiging er wel, en daar ben ik erg blij om.”

Je bent intussen al meer dan 15 jaar actief voor WS. Wat spreekt je zo aan in onze werking?

Hugo: “Dan moet ik even teruggaan naar mijn jonge jaren en dat verhaal zou even kunnen duren (glimlacht)... Maar in het kort moet ik zeggen dat ik al van jongs af aan erg geëngageerd ben om de wereld structureel te veranderen. Ik heb mei '68 meegemaakt als student in Leuven, zie je? Toen ik later ook syndicaal actief werd en in contact kwam met vakbonden in andere delen van de wereld, besepte ik dat we eigenlijk allemaal dezelfde strijd leveren voor een meer rechtvaardige wereld. Wat me zo aanspreekt bij de aanpak van Wereldsolidariteit, is dat WS geen kleine projectjes hier en daar steunt, maar wel sociale bewegingen, met mensen die zelf iets aan hun situatie proberen te doen. Om structureel iets te veranderen. En dat vind ik erg waardevol.”

Heb je nog een boodschap voor onze Wereldburgers?

Hugo: “Ik zou graag een oproep willen doen aan de Wereldburgers om, naast hun financiële steun, ook de handen uit de mouwen te steken en WS mee uit te dragen op het terrein. Want we kunnen nog heel wat hulp gebruiken!”

Nele Cosyns
dienst noordwerking

Ben jij geïnteresseerd om als vrijwilliger aan de slag te gaan? Dat kan! Bekijk op welke manier jij je kan inzetten voor Wereldsolidariteit op www.wereldsolidariteit.be/steun-ons/word-vrijwilliger

Hebben Aldi en Lidl iets te verbergen?

Op 10- 11 februari 2010 werd een gemeenschappelijke consumentenactie georganiseerd tav Aldi en Lidl in Gent, Roeselare, Hasselt en Leuven. Telkens was een andere organisatie verantwoordelijk voor de coördinatie van de actie. Wereldsolidariteit coördineerde de actie in Leuven. Zowel Aldi als Lidl weigerden de pers te woord te staan; ze deelden of hingen wel een pamflet uit voor klanten waarin ze verwezen naar hun lidmaatschap van BSCI.

De voorbije jaren heeft de Schone Kleren Campagne al bij heel wat soorten bedrijven actie gevoerd: om te beginnen bij modeketens (C&A, H&M...), modemerken (Benetton, Levi's...) en sportmerken (Nike, adidas...); en nadien startte de Schone Kleren Campagne ook acties t.a.v. bedrijven die werkkleding maken en bedrijven die T-shirts en promotionele kleding maken of verkopen. Toen kwam de Schone Kleren Campagne tot de vaststelling dat er ook bij Aldi en Lidl heel wat kleding verkocht wordt, veel meer dan we spontaan denken. Iedereen koopt bij Aldi en Lidl maar waar kopen Aldi en Lidl zelf in? En hoe gebeurt de productie?

Aldi en Lidl hebben een gigantisch winkelnetwerk waar wekelijkse promoties tegen enorm lage prijzen de deur uitvliegen. Qua kledingverkoop halen ze een omzet waar sommige modeketens alleen maar van kunnen dromen. Het is onduidelijk hoe dit te rijmen valt met goede arbeidsomstandigheden bij de productie. Onderzoek naar arbeidsomstandigheden is erg moeilijk omdat er over de toeleveringsketen geen informatie gegeven wordt. Maar uit een aantal rapporten blijkt dat de fundamentele arbeidsrechten geschonden worden. Dit doet vermoeden dat, zoals bij andere bedrijven, de aankooppraktijken een hoge druk opleggen aan

de leveranciers. Grote flexibiliteit, lage prijzen enz. resulteren dan vaak in slechte arbeidsvoorwaarden voor de werknemers. Als er hierover vragen gesteld worden, verstoppen Aldi en Lidl zich achter hun BSCI-lidmaatschap (Business Social Compliance Initiative).

BSCI is een bedrijfsvereniging die o.a. een gedragscode voor arbeidsomstandigheden in de productieketen ontwikkeld heeft en criteria voor audits. Deelname kan voor bedrijven een nuttige eerste stap zijn maar is zeker niet voldoende.

De Schone Kleren Campagne vraagt dat Aldi en Lidl, net als modeketens en sportmerken, het recht op organisatie respecteren, een leefbaar loon betalen, respectvolle aankooppraktijken hanteren en meer informatie verstrekken.

Net zoals bij ons werd in verschillende landen actie gevoerd tav Aldi en Lidl. In Duitsland diende een organisatie van de Duitse SKC een klacht in tegen Lidl op basis van misleidende reclame. Lidl liet het niet tot een rechtszaak ko-

men en verklaarde dat ze dergelijke communicatie zullen vermijden. De acties resulteerden in een gesprek met de internationale top van Lidl in december 2010. Lidl voelde zich geïrriteerd. Lidl wil het aantal leveranciers beperken en is bereid een leefbaar loon te betalen (in Bangladesh) maar de werkwijze die ze voorstellen, lijkt niet haalbaar en niet duurzaam.

Opmerkelijk dat een behoorlijk deel van de klanten aangaf nooit kleding te kopen in Lidl of Aldi, maar toch bleven luisteren.

En dan een hele reeks mensen die erg luisterbereid zijn, zonder verdere commentaar...maar wel instemmend geknik.

Slechts 2 mensen liepen voorbij.

Frieda De Koninck

Schone Kleren Campagne

Reacties van klanten tijdens de actie in Leuven

De ijzige koude heeft dan misschien wel het aantal klanten erg beperkt. Zij die de moed hadden om te winkelen, waren in ieder geval bereid om ons te beluisteren. Er is nog solidariteit! Het feit dat uitdrukkelijk vermeld werd dat dit geen boycot-actie is, heeft daar mogelijks ook toe bijgedragen. Het was een bescheiden, informatieve actie, waarbij deelnemers niet onmiddellijk om de oren werden geslagen met allerlei slogans, maar rustig werden aangesproken. Het feit dat actievoerders de kou trotseerden om die boodschap te brengen, stemt mensen allicht ook wat milder om de boodschap echt te beluisteren. Een greep uit de reacties...:

Geef maar hier madam, dat is waar. Ik heb ook mijn heel leven gewerkt en op 't einde wil ik ook graag een fatsoenlijk pensioen. Dat is voor de mensen ginder niet anders, denk ik. Die mensen willen ook hunnen boterham verdienen.

Heel goe bezig, madam!

Ah ja, ik heb het in de Visie gezien.
Dat is waar. Proficiat!

Ja, madammeke, luistert es he. (duidelijk geen goesting om zich daarmee bezig te houden)...
waarop z'n vrouw overneemt: geef 't maar aan mij, mijne man heeft daar geen geduld voor.
Ja, dat is juist. Voor goedkope kleren hier, moeten de mensen ginder niet betalen!"

Ja, ik heb het vanmorgen op de radio gehoord.
't Zou allemaal niet mogen zijn, he.

Ja, dat is waar. Ik vraag mij afkijfs af zo van Nike en die duur merken allemaal, wat de mensen verdienen die dat allemaal moeten maken.

Een solidair label

Steeds meer solidariteitsacties voor Wereldsolidariteit gebruiken het “Hart voor het Zuiden” label. Op die manier maken ze duidelijk dat ze de partners in het Zuiden steunen met hun actie.

Creativiteit kent geen grenzen

Voor de WS partners steekt men graag een tandje bij. Een ledenfeest gepland? Een wandelzoektocht? Een Vlaamse Kermis? Prima gelegenheden om de deelnemers een solidaire bijdrage te vragen.

Een eindeloze variatie aan Fruitshakes

De onbetwiste nummer één van de acties is de Fruitshake: “de fruitig verfrissende actie ten voordele van Wereldsolidariteit”. Sommigen zweven bij vers fruit, anderen gaan voor een stevige Sangria, ook (fruit)thee en zelfs mojito werden gemaakt.

Iedereen doet het

“Hart voor het Zuiden” is signaleerd van de Westhoek tot de Kempen, op T-shirts, fietsen en moto's. Op een ledenfeest van Okra en op Werchter. Op kampen van Kazou en caravans van Pazar.

Klopt jouw Hart ook voor het Zuiden?

Ben je vrijwilliger en wil je een activiteit van je organisatie het label “Hart voor het Zuiden” geven? Vier je dit jaar een bijzondere verjaardag? Ga je op pensioen? Verwacht je een (klein)kind? Allemaal mooie gelegenheden om jouw feest dat ietsje meer te geven.

Neem een kijkje op

www.wereldsolidariteit.be. Klik op het label “Hart voor het Zuiden” en doe de nodige inspiratie op.